

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egy óra 35 kr. (70 fillér.)
Három óra 1 frt (2 kor.)

Védékre postán:

Egy hónapra . . . 65 kr. (1 kor. 30 fill.)
Három óra 2 frt. (4 kor.)
Hat óra 4 frt. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, Kossuth-utca 4. szám.

Szerkesztésért felelős:

GÖNDÖR FERENC.

Megölte a gyermekét. — Megégett uriaszony.

Iparfejlesztés a vidéken.

Nagyvárad, január 17.

Nem lehet tagadni, hogy az iparfejlesztés akciója kátyuba került. Talán azért, mert nagyon is sokat volt mindenki száján. Mert iparpártoló volt az egész társadalom, meg az állam, kezdve a minisztertől le az utolsó napszámosig.

Régi igazság nálunk az, hogy állami támogatás nélkül a magánvállalkozás intenzív gyáripari alkotásokra nem képes részint a tőke, részint a magánvállalkozási kedv hiánya miatt. A magánvállalkozást ugyanis megbénítja az osztrák verseny, a mely szabadon grasszál hazánkban.

Mindezeknél fogva nem lehetett másként, csak törvényhozási uton az iparfejlesztés kérdését alaposan megoldani. Ezen törvény értelmében mindazon új gyárak és egyáltalában mindazon iparvállalatok, melyeknek állami támogatásra szükségük van s amelyek erre érdemesek, az állami támogatásban részesülhetnek is. Ez egy oly vívmány, mely óriási haladást jelent a múlttal szemben.

Reméljük, hogy a kötelező állami iparfejlesztés új szárnyakat fog adni a munkának, elsősorban a gyári munkának. Sok százmillióról van szó, olyan milliókról, a melyeket produktív munkába fognak befektetni és amelyek nyomán új kereset, új élet fakad s amely befektetésnek eredménye az kell, hogy legyen, hogy 1917 ben, midőn az önálló vámterület meglesz, éini is tudjunk ezzel a háromszáz esztendő óta nélkülözött állapottal.

Dacára ami aránylag oly kicsiny iparunknak, Budapest mégis Európa egyik legjelentékenyebb ipari városa. Épen ezért joggal elvárhatja az ország, hogy az iparfejlesztési törvény által nyújtott kedvezményekben a kormány első sorban a vidéket fogja részesíteni. Azt a vidéket, amelyet a nemzeti élet fellendülése óta elhanyagoltak azért, hogy minden jót és minden szépet a fővárosnak adhassanak.

A nemzet életerejét ne aknázzuk ki egyedül a főváros javára,

de jusson ebből a centrumból valami a vidéknek is. Elsősorban Nagyváradnak, Bihar fővárosának. Akik az iparfejlesztési pénzek felett rendelkeznek, elsősorban az elhagyott vidékek felé irányítsák figyelmüket és tegyék lehetővé, hogy iparvállalatok keletkezzenek itt.

Amidőn az állam el van szánva rá, hogy ily jelentékeny összegekkel fogja segíyezni az új iparvállalatokat, kevésbé van szükség külföldiek alapítására. Ha a becsületes és hozzáértő magyar vállalkozást kellő mértékben fogja támogatni az állam, akkor rövid néhány esztendő alatt virágzó nagy magyar gyáriszert nagy mértékben ki fogja szorítani és az önálló vámterület életbeléptetése után, azt teljesen pótolni is fogja tudni.

Polónyi fél az esküdtektől.

Budapesti tudósítónk telefonálja: Polónyi Géza igazságügyminiszter remegve fél a bíróság ítéletétől. Mindent elkövet, hogy valahogyan elűssolja a dolgot. A panama- király legujabb trükkje, hogy nem engedi ügyét az esküdtszék elé vinni. Szakbizottságot kér, amely az ő „birája”. Az igazságügyi miniszter — a nagy haldokló — tehát fél az esküdtektől. Szomorú . . .

A képviselőház ülése.

Bánffy beszól.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, január 17.

Justh Gyula elnöknek nem volt előterjeszteni valója. Így mindjárt folytathatták a költségvetés részletes tárgyalását.

A nepoktatás tételénél felszólalt báró Bánffy Dező. Polemizál Apponyi tegnapi felszólalásával. A szózó tegnap nem azt állította, hogy a nők ne menjenek tudományos pályára, hanem azt, hogy túlságos tömegben ne lépjenek rá. A népiszkolai tanítók között is nagy a túltengés. Három-négyezer az állás nélküli tanítónők száma. Ismételten tiltakozik a részeg ellen, hogy ő elenzi, hogy a nők művelődjenek. A közepiskolák államaitását a miniszter felszólalásával szemben is szükségesnek tartja, hogy ezáltal a nemzetiégi közepis-

kolák nemzetellenes hatása kiküszöbölhető. A népiszkolák terén is az államotitást óhajtja. Ez nemzeti érdek. E tekintetben hivatkozik külföldi példákra. Ura: Romániára. Felolvassa az Adeverulnak azt a cikkét, mely a romániai népiszkolák államotitását nemzeti érdekből követeli. Különös, hogy ez Romániában kell, idebaza pedig éppen a románok tiltakoznak a legnevesebben ellene. Ami Romániában hazafias kötelesség, az itt nem lehet jogfosztás. A nemzetiségi iskolákkal és egyházakkal szemben fokozni kell az ellenőrzést. Képtelen állapot, hogy mi csomó pénzzel segítük a román nyelvű iskolákat, anélkül, hogy kapnánk ezért valamit. 1447 nemzetiségi népiszkola van s közülük kétszázharmincöt római katolikus. Majdnem valamennyiben gunyszámba megy a magyar nyelv tanítása. Ha a 33 éves törvényt végrehajják, erre aligha kerülhetett volna sor.

A népiszkolák államotitása ellen a protestáns egyházak tiltakoznak szál, hogy iskolák hazafiasak. Ha elvről van szó, nem lehet kivételt tenni. De fél azoktól az intézkedésektől, melyeket a miniszter a tanítói fizetések kiegészítésének megadása tekintetében kiállításba helyezett. Féls, hogy csak adunk, anélkül, hogy kapnánk a nemzeti iskoláktól valamit. A népiszkolák kérdésének rendezése államotitás nélküli lehetetlenség. Nem tesz ebben az irányban konkrét indítványt, mert tudja, hogy annak sürgős keresztülvitele nehézségekbe ütközik. Ültem én — mondta — a hatalom székében is és tudom, hogy a hatalom visése milyen nehéz. Ültem — ismétlem — a bársonyszékben, éppen abban, melyben most a miniszter ur ül (Nagy derűltség.) A költségvetést különben elfogadja.

Mezőfi Vilmos: Követeli az iskolák számának szaporítását. A tanítótelessék számának nincs megfelelő számú iskola. Nem lehet addig harmadik egyetemről, újabb közepiskolákról beszélni, míg legelembb kötelességünknek, a népiszkolák szaporításának nem teszünk eleget. Ne legyenek szűkmarkuak kulturánk ügyével szemben, amikor a hadseregnek vígan megszavazzuk a milliókat. (Zaj.) Hellebronth Géza: Dehogyan is vígan!

Nagy György: A császár parancsra!

Mezőfi Vilmos: Követeli az iskolákban a tanítás ingyenessé tételét, a növendékeknek tanszerekkel való el-

látását. A tanítók fizetésrendezését államotitásnak tartja.

Ajtay Aladár: A népiszkolák államotitását sürgeti. De a kivételnél ügyelni kell a sorrendre és a célszerűsége s alkalmasnak kell tenni az anyagot.

Polónyi a Házban.

Elhagyottan, szomorúan, egyedül . . .

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, jan. 17.

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy Polónyi Géza ma déli fél 12 órakor ismét megjelent a Házban, nyilván mert azt hitte, hogy a közöltatási vita ekkorára bezárul. Ezuttal a tegnapi gyér „óváció” sem ismétlődött meg, egyedül Ugron Gábor fogadta nagy gaudiummal. Ugron Gábor tudniillik ma az az ember Magyarországon, aki legilletékebb súlyosan kompromittált politikai

Gróf Zichy Aladár miniszter déli fél 10 órakor audienciára ment a királyhoz. A kiballgatás egy teljes óra hosszágú tartott és a miniszter a minisztertanács tegnapi határozatát referálta el. A király bir szerint nagy meglepéddel fogadta a jelentést és fejbólintva mondta:

— Végre, csak hogy a bíróság elé kerül!

Hire járt a Házban, hogy Polónyi a járásbíró elé fogja vinni az ügyét és ez a hír persze sok kommentárta adott okot. Sokan elkeseredetten mondogatták:

— Majd ki fogja vágni magát Polónyi . . . Megcsinálja a auskust.

De később állítólagosan „beavott” férfiak megcáfolták ezt a hírt és kijelentették, hogy a kormány ezuttal szigorúan ragaszkodni fog a formák betartásához és nem fogja eltörni, hogy a bíróság intézményével frivol játékok folytassanak.

Konstatálnunk kell, hogy délig semmiféle följelentés sem érkezett Polónyi részéről a törvényszékhez. Polónyi a Házban maradt és félrevonult Apponyival tanácskozni.

Az igazságügyi költségvetésre csak holnap kerül a sor. Úgy értesültünk, hogy a költségvetés tárgyalása folyamán semmiféle hevesebb támadások sem lesznek. A demokrata képviselők például határozottan megállapodtak abban, hogy föl sem fognak szólni, mert be akarják várni a bíróság ítéletét. És ettől az ítélettől Polónyiék ó, úgy fének . . .

A románok Erdély elkín.

Mit mondanak a szászok?

— Saját tudósítótól. —

Nagyvárad, január 17.

A nemzeti-égi kérdés érdekes aktáját találjuk a Nagyszebenben megjelenő „Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt“-ban. A nevezett lap vezércikke A. Bidi Septimius oláh politikusnak az aradi „Tribuna“ című román lapban az erdélyi szászok címére intézett felhívásában felel. A román cikkíró a magyarok oligarchiaja ellen szövetkezésre hívja fel a szászokat.

A szász újság cikke körülbelül ezt feleli a román felhívásra: Nem egyezhetünk meg Albinivel lejtegetései konkluziójában, mert tekintetel kell lenniük a hazai románság politikai törekvéseire is. Ezek a törekvések arra irányulnak, hogy a románság a népességi számarányának megfelelően jobban érvényesüljön a közigazgatásban. Olyan program alapján állnak, mely Erdély autonómiáját követeli, ami azzal volna egyértelmű, hogy Erdély csaknem teljesen román közigazgatási területté alakulna át.

A szászok nem támogatják a románoknak azt a követelését sem, hogy a törvényhatósági választásoknál is az általános választójog lépjen életbe. Ha a románok a követeléseit megvalósulnak, a szászokat a tömegekkel agyonnyomják.

Igy ír a szász újság a román nemzetiségi programról. Nemcsak a szász, hanem minden nemzetiség akkor jár legjobban, ha nem keres külön utakat.

Betörők az üzletben.

Vakmerő rablás Érmihályfalván.

— Saját tudósítótól. —

Nagyvárad, január 17.

Érmihályfalván vakmerő betörés történt az elmúlt éjjel. Ismeretlen tettesek behatoltak Rösenfeld Lajos ottani kereskedő divatáru üzletébe, és a kasszából ezerkétszáz koronát elraboltak. Az esetről leveleznek a következőket jelenti:

Rösenfeld Lajos divatáru kereskedő, a kinek Érmihályfalva legforgalmasabb helyén van üzlete, tegnap este a rendes időben bezárta üzletét, s hazament aludni. A vizsgálat adatai szerint éjjel 11—12 óra között betörők vizitáltak a kereskedő boltjában. Az üzlet udvari ajtaját, amelyen hatalmas Wertheim lakat volt, feltörték, és pedig úgy, hogy a lakatot leresztették. Mikor a munkával kész voltak, a lakatot zsebre tették, aztán behatoltak az üzletbe. Itt már könnyen dolgoztak, mert úgy az ajtókhöz, mint az üzlet pénztárához álkulcsuk volt. Zsebre tették a pénztár állományát 1200 koronát, összeszedtek egy balom értékes árut, aztán a hol jöttek, eltávoztak.

Rösenfeld a betörést reggel vette

észre. Azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely a nyomozást megindította. Hogy kére kerülnek-e a betörők, az a csendőrök ügyességétől függ.

Hol az anya?

Kitot ék a csecsemőt.

— Saját tudósítótól. —

Nagyvárad, január 17.

Leírhatatlan nyomor vagy gonosz ziv vezetheti az olyan anyát, aki éh-
hetetlen gyermekét a mostani dármasztó hidegben kiteszi az utcára. Mert az történt tegnap reggel Kolozavárott.

Tálos Ferenc gazda ugyancsak meglepődött a kora reggeli órákban. A nikor szobájának ajtaját ki akarta nyitni, rekedtes gyermekírás ütötte meg fülét. Maga is öt gyermek apja, hozzá való szokva a gyermekírásához, mert özvegy ember léteire maga látja el gyermekeinek nevelését.

S fülei jól hallották, hogy idegen a sírás, mert alig lépett ki a pítvarba, mikor észrevette, hogy közönséges darócha csavart csecsemő csinál lármát hajlékában.

Első pillanatban azt sem tudta mitévő legyen. Magsajnálta a megdermedt szederjeseiaku gyermeket és bevitte szobájába, hol melegeníteni kezdte a szerencsétlen teremtést. E közben felriadt gyermekei örömrivalgással üdözöltek a vendéget, sőt a legnagyobbik már dajkába is kezdte.

De nem sokáig tartott a gyermekek öröme. Mert Tálos munkába állás előtt a rendőrségre ment, hol bejelentette az esetet és kérte, hogy nyomozzák ki az anyát. S mindenekelőtt arra kérte az ügyeletes tisztviselőt, hogy vegyék el tőle a csecsemőt, mert ő képtelen betáplálni enni adni. Pláne, ha még anya teje vágyik.

Megölte a gyermekét.

Az anya büne.

— Saját tudósítótól. —

Nagyvárad, január 17.

Pár nappal ezelőtt a rendőrség egy névtelen feljelentést kapott, melyben Bajári Julia szakácsnő büneiről rántották le a leplet.

A rendőrség a feljelentés folytán elrendelte az asszony ellen a vizsgálatot, amelynek meglepő eredménye lett. Az eset részleteiről a bünyügyi nyomozat a következőket derítette ki:

Bajári Julia egyik Bádócs-utcai kávéházban dolgozott, mint szakácsnő. Itt ismerkedett meg K. I. nevű asztalos segéddel. Jó barátságban éltek s majd később szerelmesek lettek egymásba.

Multak a napok, hónapok, az asszonynak erős szegényezete támadt, félt a világ nyelvétől. Rettegott még annak a tudatától is, hogy gyermeke fog születni. Amikor szegylene fölött gondolkodott, eszébe jutott, hogy van neki a közeli vidéken egy asszony ismerőse, aki ért a szegyen elpalástolásához. Nyomban fel is ke-

reste, aki aztán a kis gyermeket megölte. Gyermekeit egy ruhába takarta és a Kossuth-utcai temetőben elásta.

A bűnös asszonyt ezzel vádolta a névtelen levél.

Mile Pál rendőrfogalmazó e feljelentés alapján vezette a vizsgálatot s tegnap az asszonyt le is tartóztatta. Bajári Julia előbb szépítgetni akarta ügyét, de később a bizonyítékok sulya alatt orva ismerte be tettét.

Mile Pál vallomását jegyzőkönyvbe vette és a bűnös anyát pedig át kísértette a kir. ügyészség fogházába.

Ezzel azonban még nem szűnt meg a további vizsgálat, hanem folytatni fogják, mert az a gyanu merült fel, hogy Bajári Julia már több alkalommal követett el ilyen bűnt.

A kir. ügyészség különben a hulla felásatását elrendelte.

H I R E K.

A vármegyén minden csöndös. Biharország székházában csönd honol. Csak Glac főispán ur gyakori bakklövésének lármája zavarta meg néha rövid időre a nyugalmat. Egyébként csönd van és Miskolczi Ferenc alispán vezetése alatt serényen folyik a munka. Senki sem fél és senki sem remeg. A miniszteri biztosok pedig — ha nem vagyunk indiszkrétek — hol késnek az éji homályban...

Az árvaház az elmúlt évben Az árvaház igazgató választmánya ma délután négy órakor a városháza kistermében ülést tartott Rimler Károly polgármester elnökelete alatt. A napirend első pontja a múlt év zárásadásainak bemutatása volt. Az elnök elsősorban az adományokról tett jelentést. Főbb tételek: a nemrégiben tartott reklámbálnak mintegy ötszáz korona tisztja jövedelme, a közadakozás útján begyűlt négy száz korona és a lebontott Fekete Sas perselyeiben talált negyven korona. A polgármester az összegeket rendeltései helyükre juttatta. Ezután az elnök jelentette, hogy az árvaházban tíz üres hely van. Ezek közül időközben az elhelyezés égetően sürgős voltára való tekintettel három helyet betöltött s egyben még két árvának fölvetelét ajánlotta. A választmány az intézkedésekhez hozzájárult és a két árvát fölvette az árvaházba.

Katonabarok Nagyváradon Régóta érezhető hiányt pótol az a régebben hozott miniszteri határozat, mely szerint az állam a honvédlaktanya közelében levő és jelenleg Nagyvárad város tulajdonát képező telken katonabarokokat fog építtetni. A belügyminiszter ma érkezett leiratában az építkezésre vonatkozólag arról értesíti a törvényhatóságot, hogy öt-hatszáz ember befogadására alkalmas épületeket fognak emelni s mindenben te-

kintettel lesznek a város érdekeire. Ellenértékül kéri a miniszter a törvényhatóságot, hogy amennyiben a szükséges telek átengedése ingyen nem volna lehetséges, legalább ötven fillér egységárban bocsássa azt Nagyvárad az állam rendelkezésére.

A katonabeszállásolás megváltása. A városi pénztárnál javában folynak a befizetések a katonabeszállásosok megváltásáért. A katonaugyosztály által meghatározott összegeket január hó végéig lehet a városnál fizetni. Ez összegek a felállítandó barak alapja javára esnek, mely már ezideig harmincezer koronát tesz ki. Valószínű, hogy a barak építését a közgyűlés még ebben az évben el fogja határozni.

A főkapitány nyilatkozata. Gerő Ármán rendőrfőkapitány a következő nyilatkozatot közlételegre kérte fel lapunkat: Ama támadásra, amelylyel néhány nagyváradai újságíró személyemet illette azért, mert a sajtószabadságot védő törvényen rést űtni nem akartam, nem reflektálok. Eljárásom elbírálását a törvényt tisztelő közönségre és felettes hatóságomra bízom. Mint-hogy azonban a „Nagyvárad“ mai számában határozottan súlyos vádakkal illeti a vezetésem alatt álló rendőrséget, hivatali kötelességemből kifolyólag a polgármester úrnál a vizsgálat megindítását kértém még a mai napra. Nagyvárad, 1907. január 17. Gerő Ármán rendőrfőkapitány.

Az erdőszeti bizottság ülése. Bihar megye erdőszeti bizottsága ma délelőtt tíz órakor Papp János elnökelete alatt ülést tartott. Az ülésen 70 folyó ügyet intéztek el.

Botrány a Kispiac-téren. Ma a kora reggeli órákban az itt működő orfeum egyik illuminált állapotban levő tagja, Várad i Albert nagy botrányt rögtönzött a Kispiac-téren. Óriási lármával ment neki a bebeszelt művész ur egy kis tejkibordó fuercskának, akit elérve, agyabafőbe vert. Egy rendőr fölélelte és bekísérte a dühöngő Váradit, akit csak kijózanodása után bocsátottak szabadon.

Egy külön ember halála. Nagyváradnak egy érdekesen szomorú alakja hali meg tegnap a budapesti Niedermann-féle szanatóriumában. Weiszlovits Sándor dr., a szerencsétlen embkbr, aki valási tébolyban szenvedve, hosszúra növesztett szakállal feltűnően kopott öltözetben járt be Nagyvárad utcáit. Évekkel ezelőtt kitűnő ügyvéd hírében állott, míg egy szerencsétlen véletlen folytán erőt vett a téboly rajta. Azóta jól ismert szomorú alakja lett Nagyváradnak, aki ha hosszu bajával megjelent az utcán, csudálkozó nagy tömeg vette rögtön körül. Rövid idő előtt vitették föl előkelő rokonai a Niedermann szanatóriumba, ahol tegnap meghalt.

Megögett uri asszony. Aradon — mint onnan jelentik — nagy szerencsétlenség érte tegnap

Kánya Géza vendéglős feleségét. Kányára véletlenül ráesett a kamarában a sodronyon függő petroleum lámpa, amelyetől azután meggyújtott a ruhájá. A szerencsétlen asszony rémülten rohant ki a kamarából a vendéglőbe, ahol azután fölugráltak az asztaloktól a vendégek és amit a kezükbe kaphattak, ráterítették az asszonyra, hogy eloltsák a tüzet. Az asszony néhány perc múlva eszméletlenül rogyott össze fájdalomában. Súlyosan összeégett állapotban szállították be a kórházba, ahol élet és halál között lebeg.

A katonának nincs hitele.

Őfőlleres bélyeget akart vásárolni egy honvéd a főpostánál, pénze nem volt, de megígérte, hogy ügyis mindennap idejön, majd elhozza a pénzt. Az alkalmazott erre visszavette a már kiadott bélyeget. „Majd ha hoz pénzt, kap bélyeget” — mondá. Ez a méltatlanság igen rosszul esett a katonának. Lenézően fakadt ki: „Hát miféle posta ez, hol egy katonának még öt fillérig nincs hitele?”

Elveszett f. hó 15-én egy 8 szegletű duplafedelű arany női óra, mindent fedelére szines email kószoru van bele égetve. A megtaláló a bünygyi osztálynál 10 korona jutalomban részesül.

Családi dráma. Vincze Mihály szabósegéd állandóan civakodott a feleségével. Az asszony végül megunt a folytonos családi háborúskodást és elhagyta Vinczét. Azóta a férj állandóan az asszony nyomában járt és kérésekkel, fenyegetésekkel rá akarta bírni, hogy térjen hozzá vissza. Az asszony hajthatatlan maradt. Tegnap Vincze elment feleségének Viola-utca 8. szám alatti lakására és a kapu előtt megleste az asszonyt. „Utoljára kérdzem tőled, — mondotta, — akarsz-e hozzám visszatérni?” Az asszony rövidesen azt válaszolta: „Megmondottam: soha!” A férfi egyetlen szót sem szólt többé, hanem előkapta revolverét és a rávozó asszony után lőtt. A golyó az asszonynak jobb karját ütötte keresztül, a merénylő pedig elfutott. Üldözték, de eltűnt az üldözők előtt. Délután egy rendőr az utcán felismerte és bekísérte a főkapitányságra. Ott letartóztatták.

A lovász szerencsétlensége Debrecenből írják: Pénzes Gábor mint lovász volt alkalmazva a város epreskeri mentelepén. Tegnap egy megvadult ló olyat rugott rajta, hogy nem bírt többé a lábára állani. Bászálították a kórházba, a hol súlyos lábtörést konstatáltak.

Kitiltott amerikai tót lap. A kereskedelemügyi miniszter az Amerikában megjelenő „Slovensky Hlasnik” című tót lapról a postai szállítás jogát megvonta s utasította a postahivatalokat, hogy a kitiltott lapok módjára kezeljék.

Betörés az élős kamarába. Ma reggelre Jakus Lajos Szacsavay-utcán lakó élőkamaráján a zárt ismeretlen tettes feltörte s onnan 4 db. sonkát 40 korona értékben el-

lopott. A betörőt nyomozza a rendőrség.

Elomlott árak. Rákos Vilmos nyomdajelölő Kossuth Lajos-utca 2. sz. a. lakos panaszoja, hogy Deák Ferenc utca 9. sz. a. üziet-helyisége egyik ablakát f. hó 15-én betörve látta. A mai nap folyamán midőn az üzietbe bement észrevette, hogy az árukból mintegy 105 korona értékűt elloptak. A nyomozást megindították.

Megkerült ékszerek. A nagyszabeni rendőrségtől a mai napon vett távirat szerint a napokban Kiskapus és Tövis vasúti állomások között a vonaton ellopott ékszerek megkerültek.

A harangozó fia szerencsétlensége Makóról írják: Farkas Imre róm. kath. harangozó 15 éves fia felment a toronyba, hogy atyja helyett a déli harangozást elvégezze. Az első harangrándítás azonban oly erős volt, hogy a fia a nyílt ablakon kiesett az utcára, ahonnan szétzuzott tagokkal szédült fel és a kórházba szállították, ahol csakhamar kiszervezett.

Halálos játék. Késmárkról írja tudósítónk: A napokban Gnéz-dán László Benedek kocsis a falon függő fegyverrel célba vette trétából cselédtársát, meg akarván azt ijesztetni, hogy lelövi. A legény azt hitte, hogy a fegyver nincs töltve és szembeállt Lászlóval, aki véletlenül meghúzta a ravaszt és a fegyver elsült és a golyó a fiatal legény testébe furdott. László elfogták. A szerencsétlen legény szörnyen halt.

Megszöktetett görkissasszony. A római Messagero kalandos eljegyzésről ad hírt, egy nemrég elhunyt kiváló művésznek a fia eljegyzett egy ósregi klerikális arisztokrata családból való leánnyal. Nemsokára a kézfogó után nyilvánosságra került az elhunyt művész végrendelete, amely hamar kiábrándította a menyasszony családját. A szülők a leánnyal elküldték egy vidéki kastélyukba és értesítették a vőlegényt, hogy felbontják az eljegyzést. Néhány nappal ezután a vőlegény automobilon megszöktette a kastélyból a menyasszonyt. A Messagero sejteti, hogy a vőlegény a nemrég elhunyt Sacconinak, a Viktor Emánuel-szobor alkotójának a fia.

Három éves fiú mint életmentő. Wilkingsburgból érkezik annak a híre, hogy egy három éves fiú lélekjelenlétének sikerült két családost megmenteni. Wilkingsburgban ugyanis a Martin és Ollett családok együtt laknak a Clark Street 1314. számú házban. Mind a két asszony a család ruhájának mosásával foglalkozott és hogy minél több forró vizet kapjanak, teljesen megnyitották a gázmelegítő csövét. Eddig még ki nem derített uton a gázláng kialudt és mint hogy a cső nyitva volt, az ömlő gáz csakhamar elterjedt a szobában anélkül, hogy a bennlevők azt észrevették volna. Rövid idő múlva a gáz hatása már érezhető volt és az egyik asszony alátlan ro-

gyott össze. A másik ezt látva, segítségére akart lenni, de e pillanatban már ő rajta is erőt beth a gáz és szintén elájult. Így voltak a szobában levő gyermekek is, csak egy kis 3 éves fiú nem, ki fel is fogta a helyzetet és kifutott a szobából egyenest a szomszédokhoz és ezeket segítségére szólította. Tényleg sikerült is mindkét csüládost megmenteni.

FERENCZ JOZSEF keserűvén

SZINJÁTÉK.

Heti műsor.

Csütörtök: Vig özevy.
Péntek: Gigánybáró,
Szombat: Lovag ur (ujdonasg)
Vasárnap: Lovag ur.

Gigánybáró. Ma este „Gigánybáró” t elevenít fel a színházban. A szeszonban még nem ment a népszerű operett. Strauss élévülhetetlen szépségű muzsikáját szivesen hallgatja bárnikor a publikum. Saffit a cigányleányt: Károlyi Leona, Barinkait pedig Toronyi Gyula játsza. A többi szerepek is jó kezekben vannak.

A holnapi bemutató Csörgő Hugó nagysekerő új vígjátékát, mely a Víg-színháznak egyik legvonzóbb műsor-darabja most, a „Lovag ur”-at holnap este mutatják be a Szigligeti-színházban. A próbák után itélve kitűnő előadásban lesz része a publikumnak, a szereplők ambicióval látják el feladatukat. A „Lovag ur” vasárnap este meg, hogy vasárnap délután a „Kis alamuszi” kerül színi felhelyarákkal. Jegyek a vasárnapi előadásokra már holnap válthatók.

A tolvaj. Bernstein, a „Baccarat” világhírű szerzőjének három felvonásos új színműve lesz a Szigligeti-színház legközelebbi szenzációja. A budapesti Víg-színházban e héten volt a bemutatója és Somogyi Károly igazgató már a főpróbán megszerezte a darabot, amely így az összes vidéki színpadokat megelőzve, nálunk kerül legelőször bemutatásra, az anyag már kiosztott és a próbák is megkezdődnek. A tolvaj az ideai párisi szeszon szenzációja volt. A nagyváradi közönség alig egy hónappal a francia premier után ismeri meg a Baccarat szerzőjének új művét, amely nemcsak izgalmas eszelekmény-nél fogva, de már szerkezetét tekintve is egyike a legérdekesebb színpadi termékeknek. Az újdonasgban a színház elsőrendű tagjai vesznek részt.

KÖZGAZDASA 6.

Nagyváradi gabona-piac.

Lukatos J. József cég jelentése.

Az üzlet irányzata: változatlan.

Buza	13.30—13.70
Rozs	10.80—11.90
Zab	13.40—13.60
Takarmány árpa	12.80—12.90
Tengeri	8.60—8.80

NYILTTÉR.

Téli férfi divat.

Igazán meglepő újdonságokkal lepte meg **Gelberg A.** férfi uri divat azabó a megrendelőit és a város közönségét.

A legdivatosabb **angol francia és soót gyapju esővetek** **dus választókát** halmozta össze, mely a nagyszerű rendelőknek bár milyen kényesen izlésnek megfelel. Különösen ajánljuk az újonnan berendezett **férfi uri divat-szalonn megtekintését**, mely **Beeth-utca 10. sz. alatt most nyílt meg.**

Kitűnő tisztellel

Gelberg A.,
uri férfi szabó.

120—20.

REGÉNYCSARNOK.

Egy doktor csodálatos története.

Angol bűnygyi regény.

(Folytatás.)

11

S ezt tartom a legvalószínűbbnek. Mert ha valaha ott volt a sátn jele egy emberi homlokon, úgy bizonyára a te új barátodén, szegény Yekyll Henryén!

Ha az ember a legközelebbi sarkon belordult, oly csupa szép és régi házakkal volt beépítve. Az igaz hogy idővel már már vesztettek hajdani fényükből. Mindenféle állású és foglalkozású egyén lakott itt, de tulsúlyban voltak a zugprókátorok, ügynők s építési munkások. Egy ház azonban, a saroktól számítva a második, még mindig azt a benyomást tette, mintha gazdag emberek laknák. Mikor Utterson e ház elé ért, becsegett és azt kérdezte az öreg szolgától, aki ajtót nyitott neki: — Mondja csak Poole, itthon van Yekyll ur?

— Majd utána nézek, Utterson ur — válaszolt az öreg Poole és bevezette a késői látogatott egy magas kényelmesei berendezett előterembe, amely a nyaraló divatja szerint kockákkal volt kirakva. A butorozott tőgyfából állott és a magas kandallóból jötekony meleg áradt ki. — Tessék a tűz közelében helyet foglalni — folytatta a beszélgetést az öreg szolga, aki jól ismerte Utterson urat. — Vagy tén inakbáb az étkező-terembe vezessen?

— Köszönöm, itt is maradhatok — válaszolt az ügyvéd és közelebb ment a kandallóhoz, amelynek párkányzatára támaszkodott.

A csarnok, amelyben magára maradt, barátjának kedvenc tartózkodási helye volt és maga Utterson emlékezetében is olyan helyiség gyánnt volt bejegyezve, ahol az ember nagyon jól érzi magát rendes körülmények közt.

De most, éjnek idején, borzongást érzett a langymeleg teremben, mivel folyton maga előtt látta Hyde vonásait s a mi nála nagyon ritkán fordult elő, valami névtelen és semmi által sem indokolható elkedvetlene-dés vett rajta erőt.

Ebben a lelki állapotban a lobogó tűz is, mely a fényezett butorokon visszatükröződött, olyan hatást tett rá, mintba fenyegetés volna.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

- Aki** mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres
- Aki** házat, földet, szállót, zongorát, címbe írt, bútort vagy földmít el akar adni, vagy ilyeneket venni
- Aki** tanítót, nevelőt vagy nevelőnőt, bennet vagy nyelvmestert keres
- Aki** kereskedelmi cikkeire, ipartermé-nyeire revóket keres
- Aki** immeretiséget akar kötni
- Aki** előnyös üzleti összejutéseket akar kötni
- Aki** lakást bérebe akar venni vagy ki akar adni
- Aki** olcsó pénzkölcsönt akar felvenni
- Aki** körömet akar valahivel valamit (nö-velni vagy férjhez menni)

biztos eredményt
 ér el, ha az

„E L O R E“

apró hirdetési rovatát igénybe veszi.

Kézzel beadványt és biztos alkort ér el

Próbálja meg! mert ha csak egy kicsit gondolkozik, okvetlenül látja arra, hogy **énnek is van hirdetési valója**

Minden szó egyszeri beiktatása csak **négy fillér.**

Szegényeknek és állandó munkásoknak ingyen.

Köszüdjön 5 kikötő postacsomag 3 K 10, Kicányben legutá-nyosabban! *W3 virsli, füstölt bus-ka, halcsusza, házi kenyér, fűszer árak.

az egész 100 fillér, azaz a berok ételege szőlő. Gyomorhajosoknak barát, Mai haptató: **STERE SOMA-nál,** Nagyváradi, Nagypiac-tér. 101

Aki olcsón akar ékszert vásá-rolni, 14 karátos arany jegy- és kőves gyűrűt divatos műfűggőt stb. keressen fel **Ferderber Testvéreket** Kossuth-Lajos-u. 22. 182

„ÓRIÁSI“

valaszték al-
kalmi ajándé-
kokban. Ora és
n:indennemű
ékszer b:amula-
tos olcsó árban

Ferderber Testvéreknel

Kossuth-u., Káptalan-báz. Fiók-üzlet Zöldfa-u.
9 12-13.

TELEPHON
 az egész megyére 626.

**Első Biharmegyei és Nagy-
várad**

műbútorgyár

Ajánlom a legegyszerűbbtől a leg-
medrebb hivatásigát gyáram-
ban készült szalon, ebédlő,
házi, kávéházi és szállodai
berendezéseket a legzölidább
gyári árak mellett.

Rajzok, költségvetések kívánatra
díjmentesen.

28-100 Raktár és iroda: 2
Kispiac-tér. Moldos templom
mellett.

Telepek: Koleszvári-utca 39.
és Kapusir-utca 2.

Büchler Márton
bútorgyáros.

Dr. HAVAS ZSIGMOND
 egyetemes orvostudor

fogorvos

fogászati műterme

Szent László templommal
szemben

Kishidfőnél, 2. szám.
1. emeleten van.

Rendel: d. o. 9-12 ig.
d. u. 2-6 ig.

Foghuzás értelenítéssel, fogtömések,
arany, ezüst, platina, porcellán, ce-
menttel, műfogak szajpaddal és anélkül
csapos fogak és arany koronák gyökér-
hez készíttetnek. 36

Helyi ismeretekkel
bíró szorgalmas egyén

**hirdetés
gyűjtésre**

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

**Megbízható és jó
kitűnő zsebóra láncsal**
csak 1 frt 40.

50.000 díbot vásároltam egy fe-
keteerdői órágyár felosz-
latása alkalmából, éppen ezért adha-
tok egy remek Glória-ezüst 36 órán-
ként lejárt aranyozott Remontoir An-
ker zsebotát lánc és zsuuszával 3 évi
írásbeli jótállás és utánvét mellett
1 frt 40 ért.

I. Német áruház
S. Kohno, Krakkau Nr. 156.
 Nem megfelelő árukat a pénz
visszaküldelik.
 Számon köszönőnnyel rendelke-
zom. 1-2

Magyar Bank részvénytársaság
Nagyvárad.

A „Magyar Bank r. t. t. rész-
vényeseit felkérjük, hogy jegy-
zett részvényeik után az ese-
dékes 20 százalékot
részvényenként 40 koronát,
a 20 - 0
„NAGYVÁRADI NÉPBANK“ r. t.
pénztáránál mielőbb befizetni
sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1907. jan. hó 7.
Az IGAZGATÓSÁG.

Hirdetmény.

„A G zdasági és Iparbank“
zálogházában (Zöldfa-utca)
a jövő hó február első
felében

árverés lesz.

felkérem a zálogtulajdonoso-
kat, hogy tárgyaikat **mielőbb**
rendezni sziveskedjék, nehogy
azok eladódjanak

22 1-3 Tisztelettel
Amigó Mór,

**Butorraktár és
kárpitos üzlet!**

Tisztelettel b. tudomására hozom a
nagyérdemű közönségnek, hogy üzletemet
Teleky-u. 24. sz. aláhelyestem
s a mai kornak megfelelő, legcsinosabb
modern stíli butorokkal rendeztem be.

Raktáron tartok **ebédlő, hátsószoba**
**berendezéseket és szalon garni-
turákat** és minden a szakmába vágó
munkák nálam a
legolcsóbb árban szerezhetők be,
ugy hogy már egész Biharmegye **PELLEY**
butorraktáráról beszél. Ugyisint minden
eszteregályos munkát saját műhelyemben
készítek és raktáron tartok.

Teljes tisztelettel 43
PELLEY SÁNDOR,
 butorraktáros.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3, legfeljebb
közönséget, hogy **izzólámpa** 3-4 watt fogyasztással gyer-
tyánként, melyek legolcsóbb árban kaphatók. — **A sima izzólámpa**
ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképsz-
l:ámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak k:artell
áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **ernst-lámpák** és
osmium-lámpák gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok villamos motorok eredeti gyári árak
ivl:ámpák és mellett kaphatók.

A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamos világítási

és értékvitelli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javi-
tasát, ivl:ámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítást, berakását
és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.
**Nagyobb megrendeléseknél megfelelő enged-
mény. — Költségvetés ingyen.** 23

Egyszeri vásárlás által mindenki meggyőződik

**mily olcsón lehet
az ujonnan megnyitott
arany, ezüst, ékszer és óra-
áruházban vásárolni.**

Baner-tér 2. sz. alatt az emeleten.
 (Moldár-tele csuhaszda földt.)

1 finom nickel óra	2 frt. 50 kr.	1 35 gramos női Lorgnon lánc	41 frt. — kr.
1 finom ecél óra	2 frt. 75 kr.	1 4 „ karika aranygyűrű	5 „ —
1 valódi ezüst óra	5 frt. — kr.	1 3 „ fejcs	3 „ 50
1 arany női óra	12 frt. — kr.	1 inga óra ütő szerkezettel	8 „ —
1 arany férfi óra	25 frt. — kr.	1 fali óra	2 „ 50
1 20 grammos arany férfi lánc	24 frt.	1 ébresztő óra	1 „ 50

Uj órákért 5 évi jótállás.

Videki megrendeléseket pontosan eszközök, meg nem telelő árut
visszacserelek. — Általam javított órák és ékszerek, mint újak kerül-
nek ki műhelyemből. 3 évi jótállás mellett, rugótörés esetén is.

HERBST FÜLÖP,
 amerikai műorás és ékszerész.

Tessék irlapot kérni.

110

Órák, ékszerek és ébresztők árak átlási
menyiségben raktáron.

Kétszázötvenedik 1 fillér 1000 fillér.